

ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΔΙΑΣΚΕΨΗ ΤΟΥ ΟΗΕ ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Στις 1-12 Ιουνίου έγινε στο Rio de Janeiro η Παγκόσμια Διάσκεψη του ΟΗΕ για το «Περιβάλλον και την Ανάπτυξη».

Ανεξάρτητα από τις όποιες αποφάσεις πάρθηκαν είναι βέβαιο ότι τα τεράστια προβλήματα που συσσωρεύονται στον πλανήτη μπορούν να αντιμετωπισθούν μόνο αν αλλάξει η καθημερινή στάση ζωής του καθένα μας. Ως προς την κατανάλωση, ως προς τις γενικότερες θεωρήσεις και επιλογές για την ευθύνη και τον ρόλο μας σ' αυτόν τον κόσμο.

Πρέπει να αναγνωρίσουμε έμπρακτα ότι η ζωή δεν μπορεί να συνεχίσει να υπάρχει όσο επιμένουμε να διατηρούμε τα «κεκτημένα» προνόμια που μας προσφέρει ο οποιοσδήποτε πλούτος του τόπου που γεννηθήκαμε. Όσο επιμένουμε να τον εκμεταλλευόμαστε σαν η γη και ο αέρας, τα ζώα και τα φυτά, να ήταν ιδιωτική μας υπόθεση.

Ο πλούτος της γης ανήκει σε όλους και η ευθύνη για την προστασία του ανήκει επίσης σε όλους.

Μόνο στην βάση νέων ισορροπιών και δικαιότερων κατανομών είναι δυνατόν να αποκατασταθεί η απαραίτητη εμπιστοσύνη ανάμεσα στους λαούς, ώστε να εξασφαλιστεί η αναγκαία συνεργασία για την επιβίωση. Οι τύχες όλων είναι αλληλένδετες.

Οι πλουσιότεροι πρέπει αυτοί, με γενναιότητα, να κάνουν τα πρώτα βήματα προσέγγισης. Αρχίζοντας από τους γείτονές τους. Δεν υπάρχει άλλος τρόπος για να αποτραπούν οι πόλεμοι που διαφορετικά θα εκδηλωθούν αναπόφευκτα.

Οι επιπτώσεις στο περιβάλλον ξεπερνούν τα σύνορα των παραδοσιακών δομών. Η θωράκισή μας στο εσωτερικό ξεπερασμένων πλαισίων μας στερεί την δυνατότητα να προσπίσουμε αποτελεσματικά το κοινό μας σπίτι, τη γη.

Ειδικά εμείς κληρονομήσαμε έναν ιστορικό τόπο. Θέλωμε να πιστεύουμε ότι η πολιτιστική εμβέλεια του ξεπέρασε την μικρή του επιφάνεια. Δεν τον τιμήσαμε. Έχουμε ευθύνη τόσο απέναντι στα παιδιά μας, όσο και απέναντι σε όσους λαούς διδάχτηκαν και επηρεάστηκαν από την ιστορία του. Αυτός ο τόπος τους ανήκει επίσης.

Έχουμε μεγάλη ευθύνη και ως μηχανικοί. Η πιο σημαντική δεν είναι για ότι έγινε μέχρι χτες, αλλά και για τις επιπτώσεις της δουλειάς μας από εδώ και πέρα.

Το Πολυτεχνείο κάτω από την πίεση των προβλημάτων, θα αλλάξει ριζικά. Η ευαισθητοποίηση των νέων σε αυτά αναδεικνύεται πρωτεύον λειτουργήμα για τον διδάσκοντα. Ένας ευρύς διάλογος για τις σπουδές και τις εξαρτήσεις τους θα ξεκινήσει για αυτό τον σκοπό. Το περιοδικό με χαρά θα τον υποστηρίξει.

Σ' αυτό το τεύχος, δημοσιεύουμε μια πρόταση του καθηγητή Δ. Ρόκου. Ο συντάκτης της την προτείνει ως «Σχέδιο κείμενου για την Ανάπτυξη της Ελληνικής Πρωτοβουλίας για το Περιβάλλον», θέτοντάς το στην κρίση των συναδέλφων για να το προσυπογράψουν ή να συμμετάσχουν με τις εισηγήσεις τους στην τελική διατύπωσή του. Ας αποτελέσει την αφετηρία για επικοινωνία και προβληματισμό, που θα οδηγήσει σε συλλογικές παρεμβάσεις μέσα και έξω από το Πολυτεχνείο.

Θ. Βλαστός

Μέλος της Συντακτικής Επιτροπής
Λέκτορας Τμ. Τοπογράφων

ΟΙ ΠΟΛΙΤΕΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ «ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΔΙΑΣΚΕΨΗ ΤΟΥ ΟΗΕ ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ»

Ρίο ντε Τζανέιρο 1-12 Ιουνίου 1992

Σχέδιο κειμένου για την Ανάπτυξη της Ελληνικής Πρωτοβουλίας

Δ. Ρόκος Καθηγητής Ε.Μ.Π.

Οι πολίτες του κόσμου που υπογράφουμε το κείμενο αυτό, ανεξάρτητα από εθνικές, ιδεολογικοπολιτικές, φιλοσοφικές, και φυλετικές καταβολές:

1. **Αντιλαμβανόμαστε** την οριακή κρισιμότητα των πολυδιάστατων περιβαλλοντικών προβλημάτων που αντιμετωπίζει το κοινό μας σπίτι, ο πλανήτης γη σήμερα και συνεπώς την καταλυτική σημασία που μπορεί, κάτω από προϋποθέσεις, να έχουν για την ανθρωπότητα οι αποφάσεις της Παγκόσμιας Διάσκεψης του ΟΗΕ για το Περιβάλλον και την Ανάπτυξη.
2. **Συνειδητοποιούμε**, ότι πέρα από τις τεράστιες ευθύνες των κυβερνήσεων, των πολιτικοϊδεολογικών και κοινωνικών συστημάτων και των συναφών μοντέλων παραγωγής, ανάπτυξης και κατανάλωσης, τα οποία βασίστηκαν τελικά στον άκριτο μετασχηματισμό και την «καθυσπίαση» της φύσης, τον ανηλεή ανταγωνισμό και την μεγιστοποίηση της απόδοσης και του κέρδους, **υπάρχουν και συγκεκριμένες μεγάλες δικές μας ευθύνες ως παθιτικών, ανενεργών ή λιγότερο ενεργών πολιτών, που ανέχονται, ακολουθούν και στηρίζουν επιλογές, στάσεις και συμπεριφορές με προφα-**

νείς δυσμενείς επιπτώσεις στο φυσικό και πολιτισμικό μας περιβάλλον.

3. **Αποφασίζουμε** να συμβάλουμε ουσιαστικά, ατομικά και συλλογικά, μέσα κι έξω από κόμματα και κοινωνικές, επιστημονικές και επαγγελματικές οργανώσεις, στην συγκρότηση ενός διεθνούς δικτύου πολιτικών, κοινωνικών, πολιτιστικών, επιστημονικών και καλλιτεχνικών πρωτοβουλιών των πολιτών του κόσμου με στόχο **να στείλουμε οριστικά στο σπίτι τους, τους χρεωκοπημένους πολιτικούς και τις κυβερνήσεις τους, που αφού σε μεγαλύτερο ή μικρότερο βαθμό σχεδίασαν κι εφάρμοσαν πολιτικές, πολεμικού, ιδεολογικού, τεχνολογικού, βιομηχανικού και καταναλωτικού ανταγωνισμού, με οδυνηρές για την ανθρωπότητα βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα συνέπειες, αυτή την κρίσιμη στιγμή δεν θα πάρουν άμεσα, αξιόπιστα κι αποτελεσματικά μέτρα**
  - για την διατήρηση και προστασία του φυσικού και πολιτισμικού περιβάλλοντος των λαών της γης,

- για την διάσωση των τροπικών δασών και την παρεμπόδιση της διάβρωσης, της ερημοποίησης και της υποβάθμισης των εδαφών,
- για τη ριζική αλλαγή των μοντέλων παραγωγής και κατανάλωσης ώστε να μικρύνει το χάσμα Βορρά-Νότου και η συνεχιζόμενη μεταφορά πόρων από το φτωχό Νότο στον πλούσιο Βορρά, να μειωθεί η διαφορική υπερκατανάλωση ενέργειας, να σταματήσει ολοσχερώς η αναίτια πλέον κούρσα των εξοπλισμών, να μειωθούν οι δραματικά αυξανόμενες ανισότητες στον πρώτο κόσμο και να ελαχιστοποιηθούν οι εκπομπές των οξειδίων, κυρίως του άνθρακα, στην ατμόσφαιρα, η χρήση χλωροφθορανθράκων και η παραγωγή τοξικών αποβλήτων,

- για το ριζικό επαναπροσανατολισμό της παιδείας και της έρευνας, ώστε οι νέοι πολίτες του κόσμου, μέσα κι έξω από τα πανεπιστήμια, αλλά και στους χώρους παραγωγής και δημιουργίας να είναι σε θέση να αντιλαμβάνονται, να συνειδητοποιούν και να συνεκτιμούν με ολοκληρωμένο τρόπο την ευθύνη τους ως πολιτών, επιστημόνων κι εργαζομένων, μια που οι επαγγελματικές τους δραστηριότητες κι επιλογές αλλά κι ο τρόπος ζωής τους μπορεί να στηρίζουν ολέθριες για τον πλανήτη μας και την ανθρωπότητα πολιτικές, στάσεις και συμπεριφορές.

4. **Δεσμευόμαστε ως πολίτες ν' αντισταθούμε:** - στον κάθε φύση και προέλευσης εκφυλισμό της δημοκρατίας, - στην διαφορική κι υποκριτική ευαισθησία της "νέας τάξης" απέναντι στα δικαιώματα των λαών της γης και - στην προδιαγραφόμενη στα στρατηγικά κέντρα κι ελεγχόμενη δημιουργία και συντήρηση εστιών τοπικών και περιφερειακών συρράξεων, που με τη σειρά τους θα "νομιμοποιούν" τις παρεμβάσεις κι επεμβάσεις τους.

Μπορούμε και πρέπει ν' απομυθοποιούμε τεκμηριωμένα με ειρηνικούς και δημοκρατικούς τρόπους κάθε επίδοξο σωτήρα, κάθε ανεξοδο ευχολόγιο και κάθε "σωστική επιχείρηση" που αποφασίζεται για λογαριασμό μας και πάντα ερήμην μας.

5. **Δεσμευόμαστε ως χρήστες ή καταναλωτές:** να μην εξυπηρετούμε τα παιγνίδια της ασύδοτης και ελεύθερης αγοράς, που υπερπαράγει, καταστρέφονται τη φύση, διασπαθίζονται κι εξαντλώνονται τα φυσικά διαθέσιμα του πλανήτη μας, την ώρα που η πείνα, οι ασθένειες, οι οικονομικές και κοινωνικές ανισότητες, η ερημοποίηση, η περιθωριοποίηση κι η μόλυνση του φυσικού και πολιτισμικού περιβάλλοντος επεκτείνονται όχι μόνο στο Νότο αλλά και στα γκέτο του Βορρά.

Μπορούμε και πρέπει ν' αρνηθούμε την παραπλανητική διαφήμιση, αλλά και τις επιβαλλόμενες πλασματικές ανάγκες και να ρυθτίσουμε εμείς με τις συνειδητές επιλογές μας τις σχέσεις προσφοράς και ζήτησης.

6. **Δεσμευόμαστε ως επιστήμονες, πανεπιστημιακοί ερευνητές και δημιουργοί** να μη συμβάλλουμε άκριτα στην καταστροφική για τη φύση και την ανθρωπότητα εκμετάλλευση των πορισμάτων του έργου μας και στην εμπορευματοποίηση κάθε αξίας, ευαισθησίας κι ομορφιάς στη ζωή μας.

Μπορούμε και πρέπει να μη δεχθούμε να καταντήσουμε δορυφορικοί εργαστηριακοί υπηρέτες του εμπορίου και της βιομηχανίας, παραγωγώζοντας τον κοινωνικό ρόλο του επιστήμονα και δημιουργού και την ευθύνη μας ως πολιτών.

7. **Δεσμευόμαστε ως άνθρωποι:** να προσπαθήσουμε να μη συμβάλλουμε με τις αδυναμίες μας, με τις κληρονομημένες στάσεις και τις βιασμένες συμπεριφορές μας στην επιβάρυνση του πλανήτη μας, στην εξαφάνιση της κοινωνικής αλληλεγγύης, στην υποβάθμιση της ποιότητας της ζωής μας και στο ανώφελο ζόδεμα της σε σκοπούς και στόχους που τα κάθε είδους συμφέροντα με χίλιους και συχνότατα εξαιρετικά ελκυστικούς τρόπους μας επιβάλλουν.

Μπορούμε ν' αρνηθούμε τις αγοραίες αξίες του συρμού, την πλύση εγκεφάλου του Συστήματος και των μαζικών μέσων επικοινωνίας του και την ισοπεδωτική χειραγώγησή μας από τους κάθε είδους εκπροσώπους του «παληού» που επιβιώνουν ακμαίοι αλλά κι αναπαράγονται με ευθύνη μας.

8. **Γνωρίζουμε** οι μια τέτοια προσπάθεια στις μέρες μας και δύσκολη είναι, κι ανέφικτη για πολλούς από μας, αλλά και προορισμένη να αποτύχει για τους συμβιβασμένους ρεαλιστές.

Εμείς όμως έχουμε άλλη γνώμη.

Οι πολίτες του κόσμου, οι μέχρι σήμερα παροπλισμένοι, απογοητευμένοι κι ανενεργοί, συνειδητοποιούμε ότι η κρισιμότητα των περιστάσεων επιβάλλει την **με ελεύθερη επιλογή μας χειραφετημένη συλλογική κι ατομική πολιτική και κοινωνική μας δραστηριότητα, εκεί που ο καθένας μας νομίζει ότι μπορεί και θέλει να δράσει, χωρίς καμμία καθοδήγηση, καμμία ηγεσία, καμμία χαρισματική ηγετική φυσιογνωμία και κανένα ψευδεπίγραφο δράμα.**

Οι απλές, παληές πανανθρώπινες αξίες της ειρήνης, της ομορφιάς, της κοινωνικής αλληλεγγύης, της αρμονικής ζωής με τη φύση και τους ανθρώπους και της χαράς της δημιουργίας μας φθάνουν κι είναι πα καιρός να πάρουν την εκδίκησή τους.

Η νέα και μόνη ανερχόμενη δύναμη στον κόσμο μας είναι οι υποψιασμένοι, συνειδητοί, ώριμοι, δημιουργικοί, υπεύθυνοι, χειραφετημένοι και ενεργοί πολίτες του.

Γιατί μόνο αυτοί μπορούν ν' αλλάξουν τους ηγέτες τους με την ψήφο τους, να ενθαρρύνουν ή να αποθαρρύνουν πολιτικές με την εμπιστοσύνη τους, να ελέγχουν την αγορά με τη ζήτησή τους, να στηρίξουν αξίες με τη στάση και το παράδειγμά τους και ν' ανοίξουν ένα παράθυρο στην ελπίδα με την υπευθυνότητα και την κοινωνική τους πράξη.